

①

$$z = \left[3 \left(\frac{4}{3} - 1 \right) - 1 \right] = 0$$

$$pl(z) = ? \begin{cases} \text{En base 10} \\ \text{En base 2} \end{cases} \quad \text{usant } t \text{ dígit significatiu}$$

(a) Base 10

$$pl\left(\frac{4}{3}\right) = \underbrace{1.3 \dots 3}_t \rightarrow (t-1 \text{ decimals}) \quad (\text{arrodoniment "per sobre"})$$

$$pl\left(\frac{4}{3} - 1\right) = \underbrace{0.3 \dots 3}_{t-1} \quad (\text{en aquest resta es perd un dígit significatiu})$$

$$pl\left(3\left(\frac{4}{3} - 1\right)\right) = \underbrace{0.9 \dots 9}_{t-1}$$

$$pl\left[3\left(\frac{4}{3} - 1\right) - 1\right] = \underbrace{-0.0 \dots 01}_{\substack{\uparrow \\ \text{potència } t-1}} = \boxed{(-1) \cdot 10^{-t+1}}$$

(b) Base 2

$$\text{Pasem } \frac{4}{3} = 1.\bar{3} \text{ a base 2: } \frac{4}{3} = 1.\overline{01}_{(2)}$$

Cal distingir entre t parell i t senar, quan s'arrodoneix a t dígit binaris.

t parell

$$pl\left(\frac{4}{3}\right) = \underbrace{1.01 \ 01 \dots 01 \ 1}_{t,2} \quad (\text{arrodoniment "per sobre"})$$

$$pl\left(\frac{4}{3} - 1\right) = \underbrace{0.01 \ 01 \dots 01 \ 1}_{t-1,2} \quad (\text{restant, es perden 2 dígit binaris})$$

$$pl\left[3\left(\frac{4}{3} - 1\right)\right] = \underbrace{1.00 \dots 001}_{t-1,2}$$

$$pl\left[3\left(\frac{4}{3} - 1\right) - 1\right] = \underbrace{0.00 \dots 001}_{t-1,2} = \boxed{(+1) \cdot 2^{-t+1}}$$

$$\begin{array}{r} 3 = 11_{(2)} \Rightarrow \\ \begin{array}{r} 0.0101 \dots 011 \\ \times \quad 11 \\ \hline 0.0101 \dots 011 \\ + 0.101 \dots 011 \\ \hline 1.000 \dots 0001_{(2)} \end{array} \end{array}$$

t senar

$$pl\left(\frac{4}{3}\right) = \underbrace{1.01 \ 01 \dots 01 \ 01}_{t,2} \quad (\text{arrodoniment "per sobre"})$$

$$pl\left(\frac{4}{3} - 1\right) = \underbrace{0.01 \ 01 \dots 01 \ 01}_{t-1,2} \quad (\text{en la resta es perden 2 dígit binaris})$$

$$pl\left[3\left(\frac{4}{3} - 1\right)\right] = \underbrace{0.11 \dots 11}_{t-1,2}$$

$$pl\left[3\left(\frac{4}{3} - 1\right) - 1\right] = \underbrace{-0.00 \dots 01}_{t-1,2} = \boxed{(-1) \cdot 2^{-t+1}}$$

$$\begin{array}{r} 0.0101 \dots 0101 \\ \times \quad 11 \\ \hline 0.0101 \dots 0101 \\ + 0.1010 \dots 101 \\ \hline 0.1111 \dots 1111 \end{array}$$

① continuació

Comentari. Què dona el càlcul $3(\frac{4}{3}-1)-1$ en el sistema IEEE?

- S'usa base 2
- En notació normalitzada, sempre hi ha un 1 davant el punt fraccionari, i no es guarda.
- En float, la mantissa té 23 dígit
- En double, la mantissa té 52 dígit

float (correspon a base 2: $t = 23 + 1 = 24$ posició)

$$\frac{4}{3} \sim 1.\underline{0101} \dots \underline{011}$$

↑
(posició 23)

$$\frac{4}{3} - 1 \sim 0.\underline{0101} \dots \underline{011}$$

↑
(23)

$$3(\frac{4}{3} - 1) \sim \begin{array}{r} 0.\underline{0101} \dots \underline{011} + \\ + 0.1010 \dots 11 \end{array} = 1.0000 \dots \underline{001}$$

↑
(23)

$$3(\frac{4}{3} - 1) - 1 \sim 0.0 \dots 01 = \boxed{(+1) \cdot 2^{-23}} = 1.1920928955078125 \times 10^{-7}$$

double (correspon a base 2: $t = 52 + 1 = 53$ posicions)

$$\frac{4}{3} \sim 1.\underline{0101} \dots \underline{0101}$$

↑
(52)

$$\frac{4}{3} - 1 \sim 0.\underline{0101} \dots \underline{0101}$$

↑
(52)

$$3(\frac{4}{3} - 1) \sim \begin{array}{r} 0.\underline{0101} \dots \underline{0101} + \\ + 0.1010 \dots 101 \end{array} = 0.1111 \dots 1111$$

↑
(52)

$$3(\frac{4}{3} - 1) - 1 \sim -0.00 \dots 01 = \boxed{(-1) \cdot 2^{-52}} = 2.22044604925 \dots \times 10^{-16}$$

② $f(x,y) = x^y (= \exp(y \cdot \ln x))$ domini: $0 < x, y$

(a) Propagació de l'error relatiu a 1er. ordre

$$\frac{\partial f}{\partial x} = y \cdot x^{y-1}$$

$$\frac{\partial f}{\partial y} = x^y \cdot \ln x$$

Fórmula general de propap. de l'error a 1er. ordre: (relacions en absoluts)

$$\Delta f \approx \frac{\partial f}{\partial x} \Delta x + \frac{\partial f}{\partial y} \Delta y \Rightarrow \Delta f \approx (y \cdot x^{y-1}) \Delta x + (x^y \cdot \ln x) \Delta y$$

Per a obtenir una relació entre errors relatius, cal introduir valors f, x, y :

$$\frac{\Delta f}{f} \approx \frac{y \cdot x^{y-1}}{f} \frac{\Delta x}{x} x + \frac{x^y \ln x}{f} \frac{\Delta y}{y} y \Rightarrow \boxed{\frac{\Delta f}{f} \approx (y) \frac{\Delta x}{x} + (y \cdot \ln x) \frac{\Delta y}{y}}$$

$f = x^y$

Els factors de propagació de l'error relatiu són: y i $(y \ln x)$

En valor absolut, aquests valors són molt gran quan $\begin{cases} 0 \text{ be' } y \gg 0 \\ 0 \text{ be' } x \approx 0 \end{cases}$

(b) $\left. \begin{array}{l} x = 0.11 (1 \pm \varepsilon) \\ y = 10 (1 \pm \varepsilon) \\ \varepsilon = 10^{-2} \end{array} \right\}$ ¿ Fila (a 1r ordre en ε) de l'error relatiu en $f = x^y$?

Aplicant (a): $\left| \frac{\Delta f}{f} \right| \lesssim |y| \underbrace{\left| \frac{\Delta x}{x} \right|}_{\varepsilon} + |y \cdot \ln x| \underbrace{\left| \frac{\Delta y}{y} \right|}_{\varepsilon} \leq (|y| + |y \cdot \ln x|) \varepsilon$

$$= (10 + |10 \cdot \underbrace{\ln 0.11}_{\hat{0}}|) \cdot 10^{-2} \approx \boxed{32.07 \times 10^{-2}}$$

3

$\Rightarrow L$: U hindran 4 diagonal
elemenlar
(ca. restu di elementu s'au 0)

$$k=1, 2, \dots, m-3$$

Resolution $\Delta y = \lambda$

$$\left. \begin{array}{l} p_1 \\ p_2 \leftarrow p_2 - c_2 p_1 \\ p_3 \leftarrow p_3 - c_3 p_1 - c_3 p_2 \\ \vdots = y, \dots, n \\ p_i \leftarrow p_i - g_i p_{i-3} - e_i p_{i-2} - c_i p_{i-1} \end{array} \right\} \begin{array}{l} 6 \\ 6(n-3) \end{array} \quad \boxed{6n-12}$$

$$\left. \begin{aligned} p_n &\leftarrow p_n / a_n \\ p_{n-1} &\leftarrow (p_{n-1} - b_{n-1} p_n) / a_{n-1} \\ p_{n-2} &\leftarrow (p_{n-2} - b_{n-2} p_{n-1} - d_{n-2} p_n) / a_{n-2} \end{aligned} \right\} 9 \quad \left. \begin{aligned} & \\ & \\ & \end{aligned} \right\} \boxed{7n-12}$$

El nombre d'operacions és essencialment lineal respecte a n \Rightarrow
 \Rightarrow si $(n = 10^7 \Rightarrow 2 \text{ segons})$
 \Rightarrow si $(n = 10^8 \Rightarrow 20 \text{ segons})$

Temps (genév 2017)

$n=10^7 \rightarrow$	0,44 s
$n=10^8 \rightarrow$	4,45 s

Total d'opérations	$34n - 74$
--------------------	------------

4

x	0	1	2
f(x)	1	3	2
f'(x)	3	(?)	-2

$$\max\{|f^{(m)}(x)| : 0 \leq x \leq 2\} \equiv M_m \quad \forall m \geq 0$$

$$f'(1) = ?$$

(a) $p \in \mathcal{P}_4$ pol. interp. per les 5 cond. conegudes

0	1	3		
0	1	-1	$-1/4$	
1	3	2	$-3/2$	$1/4$
2	2	-1	$1/4$	
2	2	-2	-1	

$$\Rightarrow p(x) = 1 + 3x - x^2 - \frac{1}{4} \overbrace{x^3 - x^2}^{x^3 - x^2} + \frac{1}{4} \overbrace{x^2(x-1)(x-2)}^{x^3 - 3x^2 + 2x} = 1 + 3x - \frac{1}{4}x^2 - x + \frac{1}{4}x^4$$

$$p'(x) = 3 - 2x - \frac{1}{4}(3x^2 - 2x) + \frac{1}{4}(4x^3 - 9x^2 + 4x)$$

$$p'(1) = 3 - 2 - \frac{1}{4}(1) + \frac{1}{4}(4 - 9 + 4) = 1 - \frac{1}{2} = \boxed{\frac{1}{2}}$$

$$f(x) - p(x) = \frac{f^{(5)}(\xi(x))}{5!} \omega(x) \quad \omega(x) = x^2(x-1)(x-2)^2$$

$$f'(x) - p'(x) = \left[\frac{f^{(5)}(\xi(x))}{5!} \right]' \omega(x) + \frac{f^{(5)}(\xi(x))}{5!} \omega'(x)$$

$$\text{En } x=1 \Rightarrow \omega(1)=0, \omega'(1) = 1^2(1-2)^2 = 1 \Rightarrow |f'(1) - p'(1)| \leq \frac{M_5}{5!}$$

(b) $S_0(x)$ interpola

x	0	1
f	1	3
f'	3	m

$$\Rightarrow S_0(x) = 1 + 3x - x^2 + (m-1) \overbrace{x^3 - x^2}^{x^3 - x^2} = 1 + 3x - mx^2 + (m-1)x^3$$

$$S_0'(x) = 3 - 2x + (m-1)(3x^2 - 2x)$$

$$S_0'(1) = 3 - 2 + (m-1)(1) =$$

$$S_0''(x) = -2 + (m-1)(6x - 2)$$

$$S_0''(1) = -2 + (m-1) \cdot 4 = \underline{4m-6}$$

$S_1(x)$ interpola

x	1	2
f	3	2
f'	m	-2

$$\Rightarrow S_1(x) = 3 + m(x-1) - (1+m) \overbrace{(x-1)^2}^{x^2 - 2x + 1} + m \overbrace{(x-1)^2(x-2)}^{x^3 - 4x^2 + 5x - 2} = \begin{cases} (2-4m) + (2+8m)x + \\ -(1+m)x^2 + mx^3 \end{cases}$$

$$S_1'(x) = m - (1+m)(2x-2) + m(3x^2 - 8x + 5)$$

$$S_1'(1) = m$$

$$S_1''(x) = -(1+m)(2) + m(6x-8)$$

$$S_1''(1) = -2 - 2m + m(-2) = \underline{-4m-2}$$

$$S_0''(1) = S_1''(1) \Leftrightarrow 4m-6 = -4m-2 \Leftrightarrow 8m = 4 \Leftrightarrow m = \frac{1}{2}$$

$$\Rightarrow S_0'(1) = S_1'(1) = m = \boxed{\frac{1}{2}}$$

Nota. Que les dues aproximacions de $f'(1)$ (la de (a) i la de (b)) donin el mateix, és una casualitat: no hi ha cap mètode que ho justifiqui.

Exercici. Canvia (-2) per (-4) a la taula i vegeu que (a) i (b) donen diferent

$$\left[p'(1) = \frac{1}{4} ; m = 1 \right]$$

5) Recordem el mètode d'extrapolació per a aquesta fórmula aproximada.

Se sap

$$\frac{f(a+h) - f(a)}{h} = f'(a) + \underbrace{\frac{1}{2} f''(a) h + \frac{1}{3!} f'''(a) h^2 + \frac{1}{4!} f^{(4)}(a) h^3 + \dots}_{\text{error absolut.}}$$

III
D₀(h)
valor que
es calcula
per a diversos h ≠ 0

Valor
buscat

error absolut.

potències de h: 1, 2, 3, 4, ...

Aquesta és la informació necessària essencial!

S'usen passos h = 0.08, 0.04, 0.02, 0.01. Relacionats pel Factor q = 2

Primera etapa d'extrapolació

$$D_0(h) = f'(a) + a_1 h + a_2 h^2 + \dots$$

$$D_0(h/2) = f'(a) + a_1 (h/2) + a_2 (h/2)^2 + \dots$$

↑
eliminem aquest terme O(h¹)

$$\frac{2^1 \cdot D_0(h/2) - D_0(h)}{2^1 - 1} = f'(a) + b_2 h^2 + b_3 h^3 + \dots$$

III
D₁(h)

Segona etapa: s'elimina el terme O(h²):

$$\frac{2^2 \cdot D_1(h/2) - D_1(h)}{2^2 - 1} = f'(a) + c_3 h^3 + c_4 h^4 + \dots$$

III
D₂(h)

Tercera etapa: s'elimina O(h³):

$$\frac{2^3 \cdot D_2(h/2) - D_2(h)}{2^3 - 1} = f'(a) + d_4 h^4 + O(h^5)$$

D₃(h)

Fem el número: a = 0

$$f(0) = 1.105897$$

h	f(a+h)	D ₀ (h)	D ₁ (h)	D ₂ (h)	D ₃ (h)
0.08	1.138693	0.40995	0.29725	0.31905	0.3183071429
0.04	1.120041	0.3536	0.3136	0.3184	
0.02	1.112569	0.3336	0.3172		
0.01	1.109151	0.3254			

Nota. Observeu:

- 1) El mètode numèric D₁(h) té un error O(h)
- 2) L'extrapolació (3 etapes) permet obtenir un mètode D₃(h) amb error O(h⁴)
- 3) També hi ha l'error d'arrodoniment en els càlculs. El tret més característic aquí és: encara que es coneix f(x) amb 7 dígits significatius, la fórmula de D₀(h) fa que només en quedem 4 o 5.

4) Les dades donades corresponen a la funció $f(x) = \frac{1}{7} e^{6x} + \cos(2x + \frac{3}{11})$
f'(0) = 1.105897

⑥ $f(x) = x - e \cdot \sin(x) - M = 0 \quad e \in (0, 1), M \in \mathbb{R}$

(a) $f'(x) = 1 - e \cdot \cos(x) \geq 1 - e > 0 \Rightarrow f(x)$ estrict. creixent

$$\left. \begin{array}{l} \lim_{x \rightarrow +\infty} f(x) = +\infty \\ \lim_{x \rightarrow -\infty} f(x) = -\infty \end{array} \right\} \Rightarrow f(x) \text{ té una única arrel } \alpha$$

$$\left. \begin{array}{l} f(M-e) = -e - e \cdot \sin(M-e) = -e \underbrace{(1 + \sin(M-e))}_{\geq 0} \leq 0 \\ f(M+e) = e - e \cdot \sin(M+e) = e \underbrace{(1 - \sin(M+e))}_{\geq 0} \geq 0 \end{array} \right\} \Rightarrow \alpha \in [M-e, M+e]$$

(b) $x_0 = M, x_{k+1} = e \cdot \sin(x_k) + M \quad \forall k \geq 0$

Siagu $g(x) = e \cdot \sin(x) + M$. Com que $f(\alpha) = 0 \rightarrow g(\alpha) = \alpha$.

Llavors, $x_{k+1} - \alpha = g(x_k) - g(\alpha) = g'(\xi_k)(x_k - \alpha)$

$$\left. \begin{array}{l} |g'(x)| = |e \cdot \cos(x)| \leq e \\ \Rightarrow |x_{k+1} - \alpha| \leq e \cdot |x_k - \alpha| \end{array} \right\}$$

Usant aquesta desigualtat recurrentment, s'obté: $|x_n - \alpha| \leq e^n |x_0 - \alpha|$

$\downarrow (n \rightarrow \infty)$
0

Per tant, $(x_n) \rightarrow \alpha$

(c) Notació: $\varepsilon_n = |x_n - \alpha| \quad \forall n \geq 0$. Per tant sabem $\varepsilon_n \leq e^n \cdot \varepsilon_0 \quad \forall n \geq 0$

$\alpha \in [M-e, M+e]$
 $x_0 = M$

$$\left. \begin{array}{l} \Rightarrow \varepsilon_0 = |x_0 - \alpha| \leq e \\ \Rightarrow \varepsilon_n \leq e^{n+1} \quad \forall n \geq 0 \end{array} \right\}$$

Si es vol tenir $\varepsilon_n \leq \text{prec}$, és suficient $e^{n+1} \leq \text{prec} \Leftrightarrow (n+1) \log_{10} e \leq \log_{10} \text{prec}$

$\Leftrightarrow (n+1) \geq \frac{\log_{10} \text{prec}}{\log_{10} e}$

\uparrow
sabem $0 < e < 1$,
de manera que $\log_{10} e < 0$

$$\Leftrightarrow n \geq \frac{\log_{10} \text{prec} - 1}{\log_{10} e}$$

Si $\text{prec} = 10^{-20}$ $\left\{ \begin{array}{l} i \ e = 0.1 \Rightarrow n \geq \frac{-20}{\log_{10} 0.1} - 1 = \frac{-20}{-1} - 1 = 19 \Rightarrow n \geq 19 \\ i \ e = 0.9 \Rightarrow n \geq \frac{-20}{\log_{10} 0.9} - 1 \approx 436.087 \Rightarrow n \geq 437 \end{array} \right.$

(d) Newton-Raphson: $x_{k+1} = x_k - \frac{f(x_k)}{f'(x_k)}$

Definim una relació entre $\varepsilon_{k+1} = x_{k+1} - \alpha$ i $\varepsilon_k = x_k - \alpha$

$0 = f(x_k) + f'(x_k)(x_{k+1} - x_k)$

$0 = f(\alpha) = f(x_k) + f'(x_k)(\alpha - x_k) + \frac{1}{2} f''(\xi_k)(\alpha - x_k)^2$

I ara fitem: $f'(x) = 1 - e \cos(x) \Rightarrow |f'(x)| \geq 1 - e$
 $f''(x) = e \sin(x) \Rightarrow |f''(x)| \leq e$

Restant $0 = f'(x_k)(x_k - x_{k+1}) + \frac{1}{2} f''(\xi_k)(x_k - x_{k+1})^2$
o sigui $\varepsilon_{k+1} = \frac{1}{2} \frac{f''(\xi_k)}{f'(x_k)} \varepsilon_k^2, \xi_k \in \text{Ind}(x_k, \alpha)$

Per tant, $\varepsilon_{k+1} \leq \left(\frac{1}{2} \frac{e}{1-e}\right) \varepsilon_k^2 \quad \forall k \geq 0$

Case $e=0.1$ $\Rightarrow \frac{1}{2} \frac{e}{1-e} = \frac{1}{2} \frac{1/10}{9/10} = 1/18 \Rightarrow \boxed{\varepsilon_{k+1} \leq \frac{1}{18} \varepsilon_k^2 \quad \forall k \geq 0}$

Llavors,

$$\varepsilon_0 \leq e = 10^{-1}$$

$$\varepsilon_1 \leq \frac{1}{18} \cdot \varepsilon_0^2 = \frac{1}{18} \cdot 10^{-2} \approx 5.6 \times 10^{-4}$$

$$\varepsilon_2 \leq \frac{1}{18} \left(\frac{1}{18} \cdot 10^{-2} \right)^2 = \frac{1}{18^3} \cdot 10^{-4} \approx 1.7 \times 10^{-8}$$

$$\varepsilon_3 \leq \frac{1}{18} \cdot \left(\frac{1}{18^3} \cdot 10^{-4} \right)^2 = \frac{1}{18^7} \cdot 10^{-8} \approx 1.6 \times 10^{-17}$$

$$\varepsilon_4 \leq \frac{1}{18^{15}} \cdot 10^{-16} \approx 1.5 \times 10^{-36}$$

$\Rightarrow \boxed{n=4}$ és suficient

Case $e=0.9$ $\Rightarrow \frac{1}{2} \frac{e}{1-e} = \frac{1}{2} \frac{9/10}{1/10} = \frac{9}{2} = 4.5 \Rightarrow \boxed{\varepsilon_{k+1} \leq \frac{9}{2} \cdot \varepsilon_k^2 \quad \forall k \geq 0}$

Llavors,

$$\varepsilon_0 \leq e = 9/10$$

$$\varepsilon_1 \leq \frac{9}{2} \left(\frac{9}{10} \right)^2 = \frac{9^3}{200} = \frac{729}{200} > 1 !$$

i les ε_k del successius ε_n van creixent.

No podem assegurar convergència